

CERCETĂRI ASUPRA MACROMICETELOR DIN MUNȚII BAIULUI (II)

VALERIA BARBU

În această lucrare se prezintă 74 specii de macromicete parazite și saprofite, recoltate în cursul anilor 1967—1971 din masivul Baiului. 73 specii sînt găsite pentru prima dată în această regiune, dintre ele 5 specii și 1 varietate sînt noi pentru micoflora țării noastre și anume : *Clitocybe obsoleta*, *Cl. morbifera*, *Cortinarius mollicorius*, *C. pholideus*, *Psilocybe nuciseda* și *Tricholoma humile* var. *blanda*.

Se prezintă de asemenea variația sezonieră a macromicetelor în cursul anilor 1970—1971.

În cadrul cercetărilor privind micoflora din Munții Baiului am prezentat, într-o lucrare publicată anterior, un număr de 98 specii de macromicete (2). În această notă, menționăm încă 74 specii, aparținînd la 42 genuri, dintre care 5 specii și 1 varietate sînt noi pentru R.S. România, iar 73 specii sînt noi pentru regiunea cercetată. Unele specii ca : *Humaria rutilans*, *Agrocybe erebia*, *Collybia atrata*, *Flammula sapinea*, *F. spumosa*, *Lepiota felina*, *Omphalia grisella*, *O. wynniae*, *Rhodopaxillus sordidus* etc. constituie rarități, fiind citate acum a doua oară în R.S.R.

Materialul a fost recoltat în perioada 1967—1971 din numeroase localități. În Valea lui Bogdan s-au efectuat observații sistematice asupra dinamicii macromicetelor în anii 1970—1971, din martie pînă în noiembrie.

Prezentăm în continuare unitățile taxonomice în ordine sistematică. Speciile noi pentru țară sînt însoțite de o scurtă descriere.

Prescurtări folosite în text :

V. R. = Valea Rea

V. B. = Valea lui Bogdan

V. A. = Valea Azugii

V. L. = Valea Limbășelului

V. T. S. S. = Valea Timișului Sărac de Sus

G. M. = Gagul Mare

Ascomycetes

Daldinia concentrica (Bolt. ex Fr.) Ces. et de Not. Pe ramuri uscate de *Carpinus betulus* L., V.R., 29.III.1971.

Humaria rutilans (Fr.) Rabenh. Pe sol, V.B., 12.IX.1971.

Basidiomycetes

Stereum hirsutum (Willd.) Pers. Pe cioate de *Fagus silvatica* L., V.A., 20.IV.1971, V.R., 24.VI.1971., V.B., 29.III ; 24.VI ; 26.IX ; 10.X.1971.

Stereum purpureum (Pers.) Fr. Pe ramuri de *Fagus silvatica* L., G.M., 26.IX.1971.

Clavaria flava Schaeff. Pe sol în pădure de fag și molid, V.L., 29.X.1966. Comestibilă.

Piptoporus betulinus (Bull.) Karst. Pe tulpini de *Betula verrucosa* Ehrh., V.R., 12.IX.1971, V.B., 28.V.1970, 26.IX.1971.

Phellinus robustus (Karst.) B. et G. Pe trunchiuri de *Fagus silvatica* L., V.B., 20.III, 26.IX.1971, V.R., 23.VI.1971.

Polyporellus brumalis (Pers.) Karst. Pe ramuri de *Fagus silvatica* L., V.B., 12.VI.1970, 25.IX.1971.

Coriolus hirsutus (Wulf.) Qué. Pe ramuri de *Fagus silvatica* L., V.B., 29.III, 10.X.1971.

Coriolus pubescens (Schum.) Qué. Pe trunchiuri de *Fagus silvatica* L., V.B., 28.V.1970, 20.IV.1971.

Leptoporus caesius (Schrad.) Qué. Pe trunchiuri de *Fagus silvatica* L., 27.X.1966.

Phaeolus schweinitzii (Fr.) Pat. (Syn. *Polyporus schweinitzii* Fr.). Pe trunchi de *Fagus silvatica* L., V.A., 29.X.1966.

Trametes biformis (Fr. ap. Klotzsch) Pil. Pe trunchiuri de *Fagus silvatica* L., V.B. 25.IX.1971.

Trametes confragosa (Bolt.) Jörst. Pe trunchiuri căzute, V.B., 10.X.1971.

Trametes seriales Fr. Pe trunchiuri de *Picea excelsa* (Lam.) Link, G.M., 10.X.1971.

Boletus bovinus (L.) Fr. Pe sol, V.R., 25.IX.1971 ; V.B., 26.IX, 10.X.1971.

Boletus luteus (L.) Fr. Pe sol, în pădure de fag și conifere, V.B., 22.V.1971. Comestibilă.

Boletus pachypus Fr. Pe sol, V.B., 24.VI.1971.

Boletus pulverulentus Opat. Pe sol, V.B., 26.IX.1971.

Cantharellus cibarius Fr. Pe sol, V.B., 3.VII.1971. Comestibilă.

Craterellus cornucopioides (L.) Pers. Pe sol, în pădure de fag, V.B., 20.VI.1971.

Rhodopaxillus nudus (Fr. ex Bull.) Maire. Pe sol, în pădure de fag și conifere, V.B., 26.IX.1971.

Rhodopaxillus sordidus (Fr.) Maire. Pe sol, în pădure de fag și conifere, V.B., 10.X.1971.

Rhodopaxillus cancrinus Qué. Pe sol, în margine de pădure, V.A., 28.X.1967.

Clitocybe cerussata Fr. Pe sol, 26.IX.1971.

Clitocybe morbifera Peck. Pălăria subțire, la început convexă apoi devine plană, adesea deprimată în centru, de culoare crem sau cenușie deschis cînd este umed și albicioasă pe vreme uscată. Lamelele sînt decurente, subțiri, albicioase. Carnea este albă, cu un gust desagreabil

Fig. 1. *Clitocybe morbifera* Peck

persistent. Piciorul de 1,5—2,5 cm lungime și 5,5 mm diametru, egal de gros, colorat ca și pălăria sau puțin mai palid. Sporii sînt albi, elipsoidali, cu membrana netedă, de 4 μ lungime. Fructificațiile sînt grupate în tufe.

Habitat. Pe sol în margine de pădure, 28.X.1967.

Clitocybe nebularis Fr. Pe sol, 26.IX.1971. Comestibilă.

Clitocybe obsoleta (Fr. ex. Batsch.) Quél. Pălăria de 2—3 (4) cm, de culoare cenușie sau crem, curînd devine albicioasă, apoi albă pe vreme

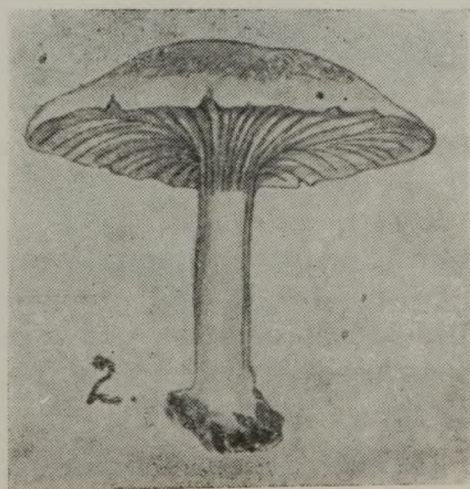

Fig. 2.
Clitocybe obsoleta
(Fr. ex Batsch) Quél.

uscată, este moale, ușor convexă, apoi plană sau deprimată, netedă sau adesea cu scvame mici pe suprafață. Piciorul de 3—5 cm × 6—8 mm, albicios, elastic, neted, adesea comprimat. Lamelele cenușii, apoi albicioase, adnate, decurente. Carnea albicioasă, subțire, cu miros plăcut. Sporii sînt hialini, elipsoidali, de 6—7 × 4—5 μ.

Habitat. Pe sol, în pădure de conifere, 28.X.1967.

Collybia atrata Kumm. V.A., 28.X.1966.

Armillaria mellea (Vahl. ex Fr.) Kummer. La baza trunchiurilor de *Fagus silvatica*, V.B., 10.X.1971. Comestibilă.

Tricholoma aurantiacum (Fr. ex Schaeffer) Ricken, V.B., 10.X.1971.

Tricholoma chrysenteron (Fr.) Qué. Pe sol, în pădure de fag și molid, 26.IX.1971.

Tricholoma humile (Pers.) Fr. var. *blanda* Berk. (*T. excissum* Fr., *T. melaleucum* (Pers.) Fr.). Pălăria de 5—12 cm, de culoare cenu-

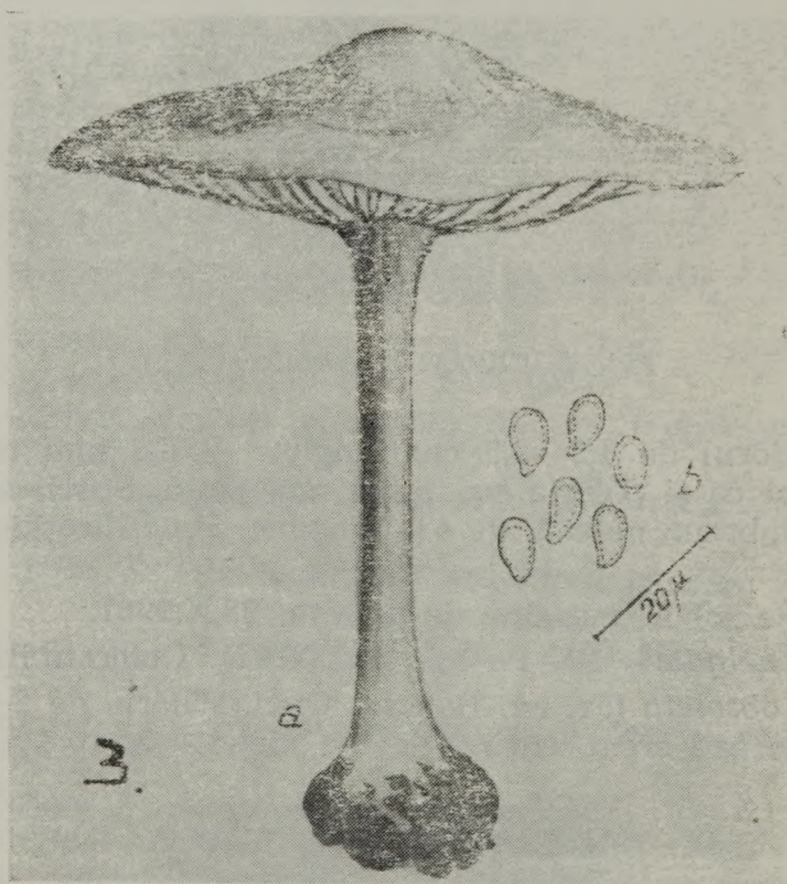

Fig. 3. *Tricholoma humile* (Pers.) Fr. var. *blanda* Berk. a = corp fructifer ; b = spori.

șie, convexă, curînd etalată, adesea umbonată, cu margini subțiri. Piciorul de 4—8 × 1,5 cm, cenușiu, fragil, egal de gros. Lamelele albe, foarte subțiri, dese. Carnea albicioasă, cenușie sub cuticulă, moale, subțire în general, mai îngroșată în centru. Sporii sînt elipsoidali, albicioși de 9 × 6 μ, cu fine echinulații.

Habitat. Pe sol, în pădure de conifere și fag, 10.X.1971.

Tricholoma pessundatum (Fr.) Quél. Pe sol, în pădure de conifere, 26.IX.1971.

Tricholoma saponaceum (Fr.) Quél. În pădure de molid și fag, 28.X.1966.

Tricholoma tigrinum (Schaeff.) Fr. Pe sol, 25.IX.1971.

Tricholoma vaccinum (Fr. ex Pers.) Quél. În pădure de fag și conifere, 10.X.1971.

Hygrophorus chrysodon (Batsch.) Fr. Pe sol, V.B. și G.M. 10.X.1971.

Hygrophorus olivaceo-albus Fr. V.A., 28.X.1966.

Pleurotus mitis Quél., V.T.S.S., 3.IX.1967.

Panus conchatus (Bull.) Fr. V.T.S.S., 23.VI.1971; V. B., 12.IX.1971.

Flammula sapinea Fr. Pe trunchiuri de *Abies alba* Mill. Culmea Zamora, 27.X.1966.

Flammula spumosa (Fr.) Karst. Pe sol, V.B., 26.IX.1971.

Marasmius alliaceus (Jacq.) Fr. Pe sol, V.T.S.S., 23.VI.1971; V. R., 11.IX.1971.

Lepiota acutesquamosa (Weinm.) Gill. Pe sol, în pădure de conifere și fag, V. B., 26.IX.1971.

Lepiota cristata (Fr. ex Alb. et Schw.) Quél. Pe sol, în pădure de fag și conifere, V.B., 26.IX.1971.

Lepiota erminea (Fr.) Gill. Pe sol, în pădure de fag și conifere, V.B., 26.IX.1971.

Lepiota felina Pers. Pe sol, în pădure de fag și conifere, V.B., 10.X.1971.

Omphalia grisella Weinm. V.B., 25.IX.1971.

Omphalia maura (Fr.) Gill. Pe sol, la marginea pădurii de conifere, V.B., 10.X.1971.

Omphalia wynniae (Berk. et Br.) Quél. Pe trunchiuri putrede de *Abies alba* Mill., Cumpătul, 7.IX.1967.

Psathyrella gracilis (Fr.) Quél. Pe sol, în pădure de conifere și fag, V.B., 25.IX.1971.

Bolbitius vitellinus (Pers.) Fr. Pe sol, în pădure de amestec, V.A., 28.X.1966.

Pluteus cervinus (Schaeff.) Quél. var. *atromarginata* Konr. Pe ramuri căzute de *Picea excelsa* (Lam.) Link, Cumpătul, 5.IX.1967.

Pluteus nanus Pers. Pe ramuri de *Fagus silvatica* L., V.B., 12.IX.1971.

Agrocybe erebia (Fr.) Kühn., în pădure de fag, G.M., 10.X.1971.

Hebeloma fastibile (Pers.) Fr. Pe sol, V.B., 25.IX.1971.

Stropharia aeruginosa (Fr. ex Curt.) Quél. Pe sol, V.B., 26.IX.1971.

Stropharia coronila (Fr. ex Bull.) Quél. V.A., 28.X.1966.

Psilocybe nuciseda Fr. Pălăria de 1—2 cm diametru de culoare gălbuie deschis, cărnoasă, subumbonată, ușor mătăsoasă când este uscată. Lamelele brune închis, ușor decurente. Piciorul de 2—3 cm × 2 mm, la început de culoare deschisă apoi brun întunecat ca și lamelele, puțin subțiat la partea bazală. Carnea gălbuie, subțire. Sporii de formă elipsoidală, brunii, de 7—8 × 3,5—4 μ.

Habitat. Pe trunchi de *Fagus silvatica* L. 26.X.1971.

Cortinarius balteatus Fr., 28.X.1966.

Cortinarius malicorius Fr. Pălăria de 3—6 cm, de culoare brună închis, moale, convexă, apoi plană, catifelată sau fibroasă. Piciorul de 3—5 cm × 12 mm, galben-olivaceu, acoperit cu mici scvame, aurii. Cortina aurie. Lamellele galben-brune înghesuite. Carnea galbenă, apoi cenușie-olivacee. Sporii sînt elipsoidali, de 8—9 × 4—5 μ, fin punctați.

Habitat. Pe sol, în pădure de conifere, Valea Tufa, 7.IX.1967.

Cortinarius pholideus Fr. Pălăria de 3—5 cm, de culoare ocracee, apoi castanie, convexă, mai tîrziu plată, umbonată și deprimată în jurul umbonelui, acoperită cu scvame mici, brune. Piciorul este de 4—8 cm

Fig. 4. *Psilocybe nuciseda* Fr.
a = corpuri fructifere ; b = spori.

Fig. 5.
Cortinarius pholideus Fr.

×6—12 mm, bruniu, uneori mai scurt și bulbos, acoperit cu scvame brune. Lamellele ușor violacee, apoi de culoarea scorțișoarei. Carnea subțire. Sporii ruginii alungit elipsoidali, de 6—7 × 4—5 μ, fin echinulați.

Habitat. Pe sol, în marginea pădurii de larice și molid, 28.X.1967.

Clitopilus prunulus (Fr. ex. Scop.) Qué. Pe sol, V.B., 10.X.1971.
Comestibilă.

Russula fragilis (Pers.) Fr. Pe sol, în pădure de conifere, Cumpătul-Valea Baba, 7.IX.1967.

Russula heterophyla Fr. V.T.S.S., 23.VI.1971.

Russula sanguinea (Bull.) Fr. Pe sol, în pădure de molid, Cumpătul, 4.IX.1967.

Russula sardonias Fr. Pe sol, în pădure de molid, Cumpătul, 8.IX.1967.

Russula xerampelina (Schaeff.) Fr. Pe sol, V.B., 26.IX.1971.

Calvatia saccata (Vahl.) Morg. Pe sol, V.B., 26.IX.1971.

Lycoperdon molle Pers. Pe sol, V.R., 12.IX.1971 ; V.B., 26.IX.1971.

Lycoperdon pusillum Batsch. Pe sol, în pădure de fag și molid, V.A., 28.X.1966 ; V.B., 26.IX.1971.

Exidia glandulosa Fr. Pe ramuri căzute de *Fagus silvatica* L. și *Carpinus betulus* L., G.M., 26.IX.1971.

Auricularia sambucina Mart. Pe ramuri și tulpini de *Sambucus nigra* L., V.A., 26.X.1971.

Dinamica macromicetelor în decursul anilor 1970—1971

Paralel cu recoltarea materialului în întreg masivul Gîrbova, am urmărit dinamica sezonieră a macromicetelor în Valea lui Bogdan unde se întîlnesc condiții variate de mediu atît sub raportul factorilor pedo-

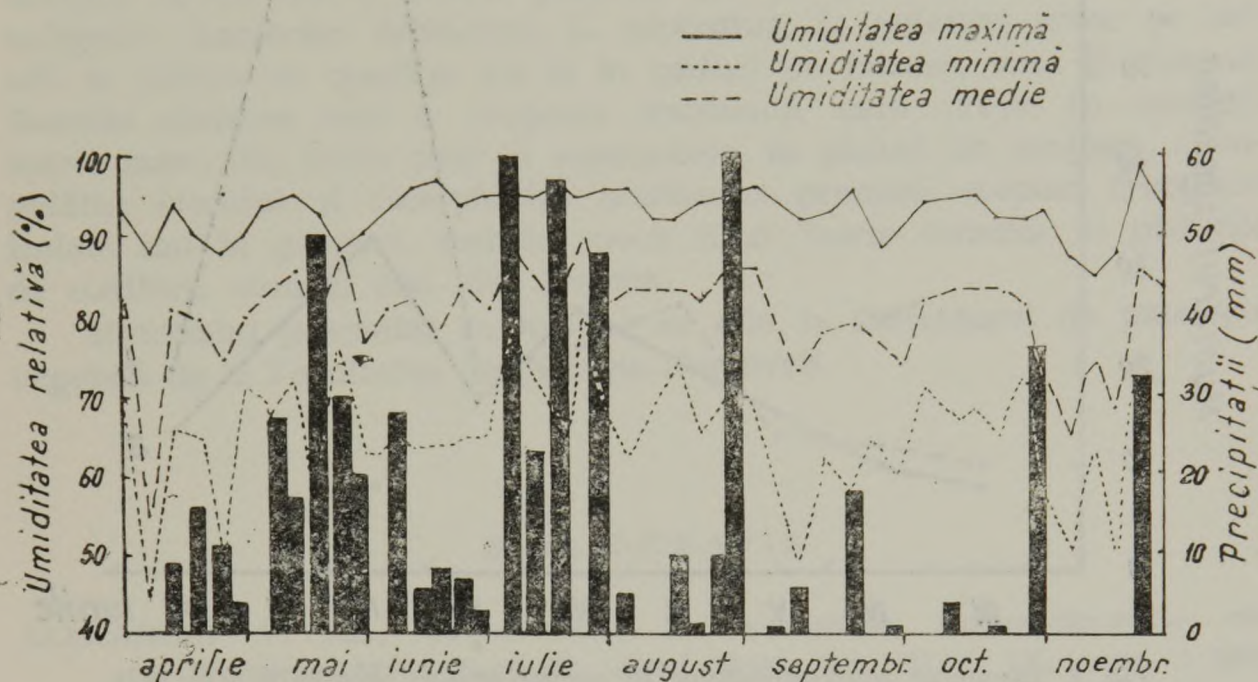

Fig. 6. Condițiile meteorologice pe Cumpătul în anul 1970.

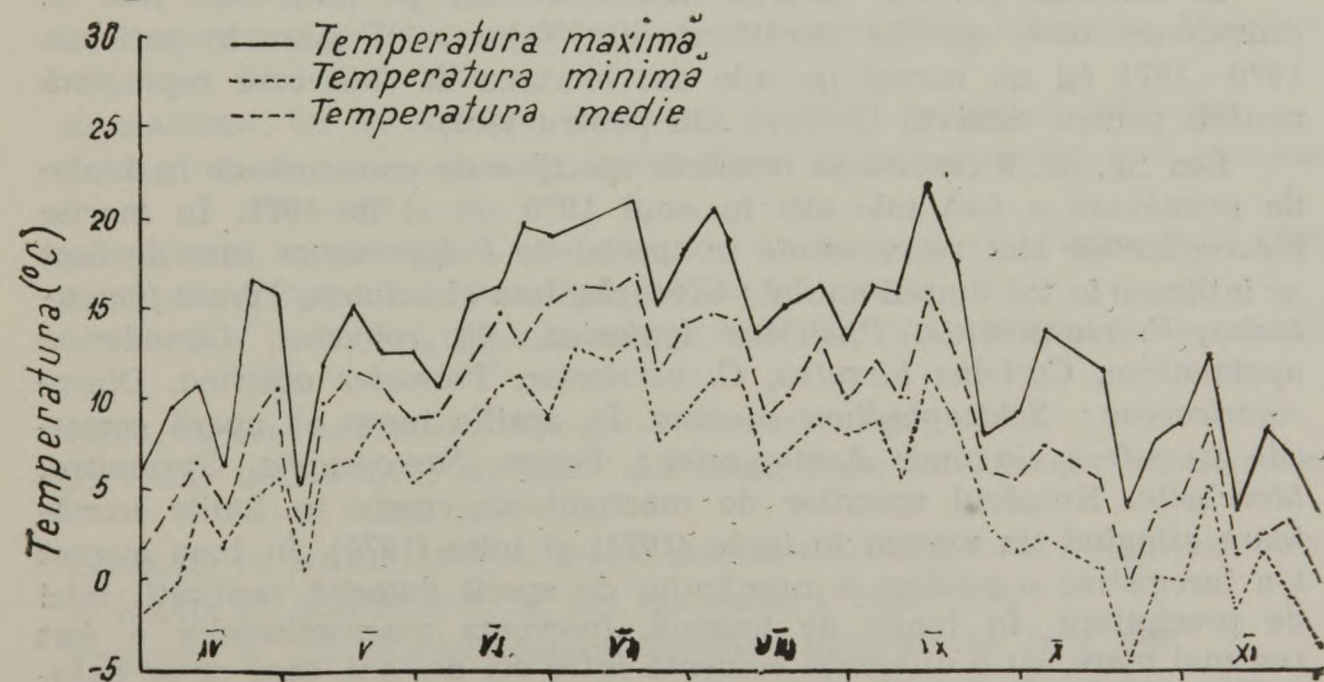

Fig. 7. Condițiile meteorologice pe Cumpătul în anul 1971.

climatici cît și a formațiunilor vegetale. Observațiile au fost efectuate lunar începînd din martie pînă în noiembrie, rezultatele fiind prezentate în fig. 8.

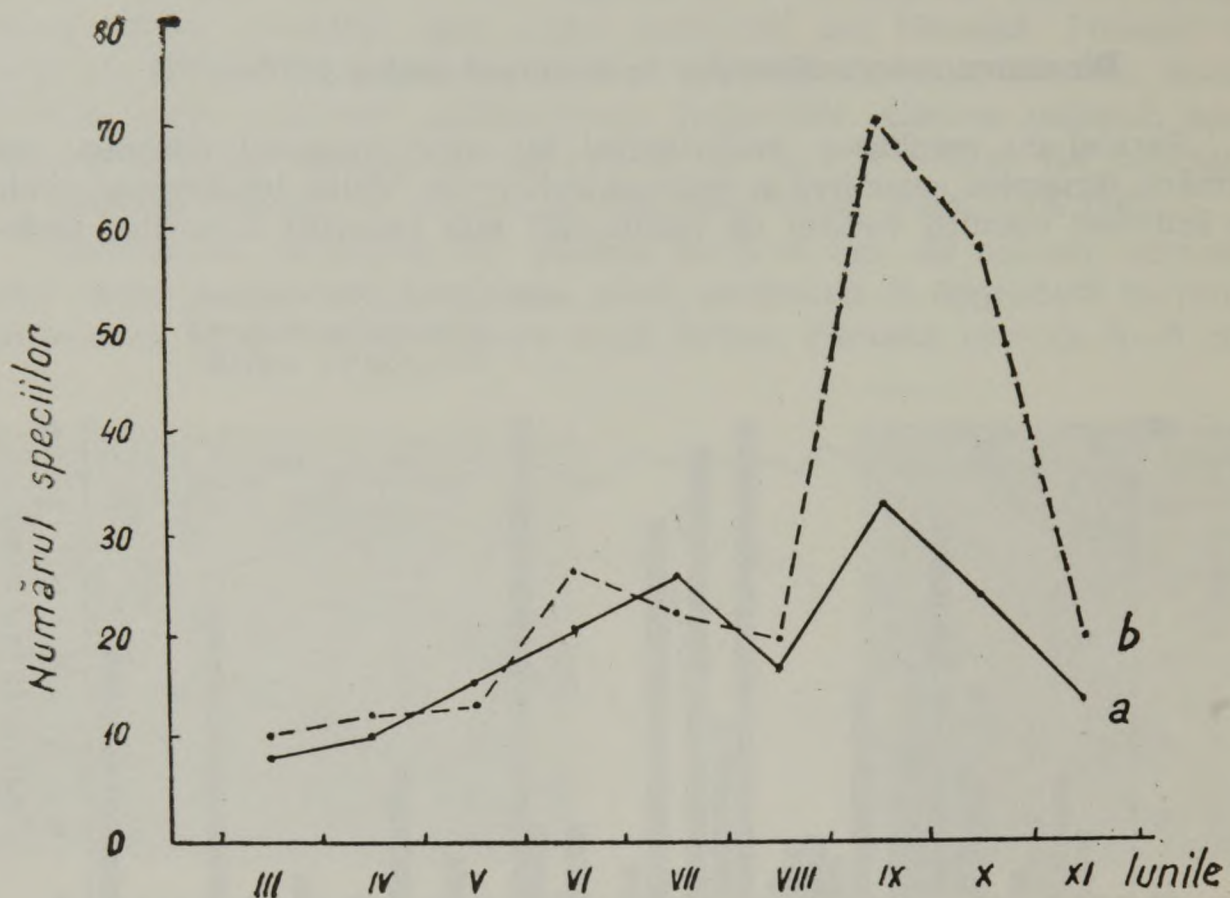

Fig. 8. Dinamica macromicetelor în cursul anilor : a = 1970, b = 1971.

În calculele privind variația macromicetelor pe luni, s-au luat în considerare toate speciile identificate din Valea lui Bogdan în perioada 1970—1971 (și nu numai pe cele din lucrarea de față care reprezintă noutăți pentru masivul Gîrbova sau pentru țară).

Din fig. nr. 8 rezultă că numărul speciilor de macromicete în lunile de primăvară a fost mic atît în anul 1970 cît și în 1971. În martie macromicetele sînt reprezentate în special de *Polyporaceae* care de fapt se întîlnesc în tot timpul anului : *Gloeophyllum abietinum*, *Fomes fomentarius*, *F. marginatus*, *Phellinus igniarius*, *Ph. robustus*, *Ganoderma applanatum*, *Coriolus hirsutus*, *C. versicolor*, *Trametes abietina*. Dintre *Agaricaceae* : *Schizophyllum comune*. În aprilie încep să apară corpurile fructifere ale unor *Ascomycetes* : *Peziza*, *Sarcoscypha*, *Gyromitra*, *Morchella*. Numărul speciilor de macromicete crește în lunile următoare atîngînd un maxim în iunie (1971) și iulie (1970). În luna august s-a înregistrat o scădere a numărului de specii datorită cantității mici de precipitații. În lunile de toamnă, frecvența macromicetelor a fost cea mai mare, cu o diferență evidentă între cei doi ani, ceea ce se datorește condițiilor meteorologice diferite (Fig. 6, 7).

Din punct de vedere economic prezintă interes speciile dăunătoare ale arborilor, speciile micorizante și speciile comestibile care cresc în număr mare putând fi valorificate ca sursă de hrană.

Dintre ciupercile comestibile valoroase am întâlnit în cantitate mare, în zona cercetată, următoarele specii: *Armillaria mellea* a cărei corpuri fructifere apar toamna târziu pe trunchiuri sau rădăcini de conifere și arbori foioși, atît pe plantele vii cît și pe doborîturi. Toamna târziu mai ales pe vremea caldă am observat un mare număr de corpuri fructifere a speciei *Clitocybe nebularis* care crește pe sol în păduri de amestec. Această specie are o aromă plăcută, dar la unele persoane provoacă indigestii. *Lactarius deliciosus*, *L. piperatus*, *L. volemus* cresc pe sol, atît în păduri de conifere cît și în păduri de foioase, vara și toamna. *Russula alutacea* este o ciupercă excelentă care crește în cantități foarte mari, din iunie pînă în septembrie, în păduri de conifere. *Gomphidius viscidus* și *Gomphidius glutinosus* prezintă corpuri fructifere izolate sau în grupuri, ambele specii fiind foarte comune în pădurile de conifere, vara și mai ales toamna.

Materialul prezentat în lucrare se află la laboratorul de patologie vegetală de la Facultatea de Biologie București.

BIBLIOGRAFIE

- ALEXANDRI V. AL., *Contribuțiune la cunoașterea Gasteromycetelor din România*. Mem. Secț. St., Acad. Rom., ser. III, t. IX, mem. 2. 1932.
- BARBU VALERIA, *Contribuție la cunoașterea macromicetelor din munții Baiului. (Gîrbova)*. Lucrările Grădinii Botanice din București (1968), 1969.
- BONDARȚEV S. A., *Trudovîe gribî Evropejskoi ciasti SSSR i Kavkaza*. Moskva—Leningrad, 1953.
- BRESADOLA, G., *Iconographia Mycologica*. I—XXVI, Mediolani, 1927—1933.
- COOKE, C. M., *Illustrations of British Fungi (Hymenomycetes)*, I—V. Londra, 1881—1888.
- COSTANTIN, J., DUFOUR, L., *Nouvelle flore de champignon de France*, Paris, 1895.
- FARLOW, G. W., *Icones Farlovianae*. Cambridge, 1929.
- * * * *Flora sporovih rastenii SSSR*, VI, Gribî (2). Moskva—Leningrad, 1961.
- HEIM, R., *Les champignons d'Europe*, I—II. Paris, 1957.
- KAVINA, CH., PILÁT, A., *Atlas des champignons de l'Europe*. Polyporaceae, I—II. Praga, 1936—1942.
- KONRAD, P., MAUBLANC, A., *Icones selectae fungorum*, I—VI. Paris, 1924—1937.
- KONRAD, P., MAUBLANC, A., *Les Agaricales*, I. Paris, 1948.
- KREISEL, H., *Die phytopathogenen Grosspilze Deutschlands*. Jena, 1961.
- LEBEDEVA, L. A., *Opredeliteli šliapocinîh gribov*. Moskva—Leningrad, 1949.

- MICHAEL, E., HENNING, B., *Handbuch für Pilzfreunde*, I—IV. Jena, 1958—1964.
MOSER, M., *Kleine Kryptogamenflora. Basidiomyceten II (Agaricales)*. Jena, 1967.
PILÁT, A., *Mushrooms and other fungi*. Londra, 1961.
REA, C., *British Basidiomycetae*, Cambridge, 1922.
SACCARDO, P. A., *Sylloge Fungorum*, V. Padua, 1887.

RECHERCHES SUR LES MACROMYCETES DU MASSIF BAIULUI

Dans le présent travail on présente 74 espèces de macromycètes parasités et saprophytes, récoltées au cours des les années 1967—1971, dans le massif de Baiului. 73 espèces sont trouvées pour la première fois dans cette région, parmi eux 5 espèces et une variété sont nouvelles pour la mycoflore de notre pays, à savoir : *Clitocybe obsoleta*, *Cl. morbifera*, *Cortinarius mollicorius*, *C. pholideus*, *Psilocybe nuciseda* și *Tricholoma humile* var. *blanda*.

On présente aussi la variation saisonnière de macromycètes au cours de l'année 1970 et 1971.